

Tarih: 16.02.2025
Sayı: 1306

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye, giderek artan bir şekilde Avrupa Birliği ülkelerinden plastik atık ithal etmektedir. 2024 yılında 500 bin tonu aşkın atık plastik ithal edilirken, bu miktarın 2025'te 540 bin tona ulaşması beklenmektedir. İthal edilen atıkların büyük bir bölümü Almanya, İngiltere, Hollanda ve İtalya gibi ülkelere gelmektedir. Ancak mevcut geri dönüşüm altyapımız, hem yurtdışından gelen hem de ülke içinde üretilen plastik atıkların tamamını sağlıklı ve etkin bir şekilde işleyememektedir.

Resmî raporlar ve bağımsız araştırmalar, Türkiye'de hem ithal edilen hem de yerli plastik atıkların %70 ila %80'inin uygun şekilde geri dönüştürülemediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu atıkların önemli bir bölümü; düzensiz biçimde açık alanlara bırakılmakta, kontrolsüz şekilde doğaya karışmakta ya da yasa dışı yollarla yakılmaktadır.

Kısa vadeli ekonomik kazançlar uğruna toprağa, suya ve havaya verilen bu zarar, milyonlarca insanın sağlığını tehdit etmektedir. En çok zarar gören alanların başında tarım arazileri, yeraltı su kaynakları ve denizler gelmektedir.

Mikroplastikler, tarımsal üretimden balıkçılığa, oradan da musluk suyuna kadar sızmaktadır. Yapılan bilimsel araştırmalara göre, Türkiye'de musluk sularının %94'ünde, sofra tuzlarının ise %72'sinde mikroplastik bulunmuştur.

Bilimsel veriler, plastik atıkların doğada 400 ila 1000 yıl boyunca bozulmadan kalabildiğini göstermektedir. Bu süreçte parçalanarak mikroplastiklere dönüşen atıklar, besin zinciri yoluyla insan vücuduna kadar ulaşmakta ve geri dönüşü olmayan sağlık sorunlarına zemin hazırlamaktadır.

Öte yandan, "geri dönüşüm" adı altında faaliyet yürüten çok sayıda kayıt dışı tesis, ÇED raporu olmadan çalışmakta; yasa dışı atık yakımı, kimyasal sızıntılar ve zehirli gaz emisyonlarıyla çevreyi ve halk sağlığını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Özellikle Adana, Mersin, Kocaeli, Gaziantep ve İstanbul gibi şehirlerde yoğunlaşan bu tesislerin çevreye verdiği zarar giderek daha yıkıcı boyutlara ulaşmaktadır.

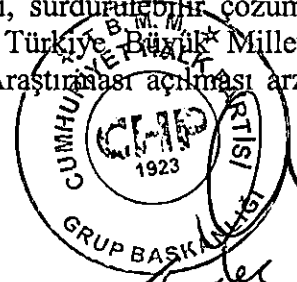
Gelinen noktada; plastik atık ithalatı ve yerli tüketimin toplam çevresel yükü, ekosisteme verdiği zarar, toplum sağlığı üzerindeki etkileri, geri dönüşüm tesislerinin denetim düzeyi ve mevcut atık yönetimi politikalarının etkinliği bütün yönleriyle değerlendirilmelidir. Doğal kaynaklarımızın, tarım alanlarımızın ve halk sağlığımızın kısa vadeli kazançlar uğruna feda edilmesine daha fazla göz yumulamaz.

Bu nedenle, ülkemizin plastik atık ithalatı ve geri dönüşüm politikalarının çevresel, ekonomik, toplumsal etkilerinin detaylı biçimde araştırılması, kalıcı, sürdürülebilir çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca, Meclis Araştırması açılması arz ederiz.

S. P. Devleti
Diğerleri
Organizasyon
Gözetim ve Kontrol

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

Meclis
Gözetim ve Kontrol

Yeterli Araştırma
Bölüm Başkanı
Vedat Gündoğdu
Kontrol ve Gözetim

1306. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Ömer Fethi Güner	Niğde Mr.	
Mahir POĞAT	İzmir	
Aliye COŞAN	Antalya	
Velî Ağbaba	Malatya	
Servet Mullaoglu	Hatay	
Deniz Yavuzılmaz	Zonguldak	
Kadim Durman	Tokat	
Mehmet Karako	Kocaeli	
Bekir Başerler	Manisa	
Mehmet Tahtasız	Çorum	
Caülcan Kış	MERSİN	
Aşkın Genç	Kayseri	
Barış Kelleç	Konya	
A.Vehbi Bakırkoğlu	Manisa	
Fahre İslak Geçer	Giresun	

